

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
ΤΗΛ. 2106411526
ΦΑΞ 2106411523

ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ
(ως προς τον αριθμ. εγκ. μόνο)
Αθήνα 23-9-2011

Εγκ. 1/11

Αριθ. Πρωτ... 4077

Προς
τους κ.κ Διευθύνοντες τις Εισαγγελίες Εφετών
και δι' αυτών προς
τους κ.κ Διευθύνοντες τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών του Κράτους

1) Πανθομολογούμενη είναι η διαπίστωση ότι μια από τις κύριες αιτίες (μαζί με την διαφθορά στον δημόσιο τομέα), της δεινής οικονομικής κατάστασης στην οποία έχει περιέλθει η χώρα, είναι η εκτεταμένη φοροδιαφυγή και η μη καταβολή από τους υπόχρεους των βεβαιωμένων στο δημόσιο οφειλών τους. Ατέρμονες είναι οι συζητήσεις που έγιναν στο παρελθόν και συνεχίζουν να γίνονται, στην προσπάθεια ανάλυσης και εξήγησης του φαινομένου. Ο γενικός αφορισμός ότι ο Έλληνας δεν απέκτησε ποτέ φορολογική συνείδηση, γιατί η πολιτεία δεν τον έπεισε (ή μήπως ο ίδιος δεν ήθελε ποτέ να πεισθεί;) ότι τα φορολογικά έσοδα διατίθενται με διαφάνεια και καθαρότητα για την οργάνωση των δομών του κράτους και την εφαρμογή μιας δίκαιης κοινωνικής πολιτικής, έχει κάποια αξία, στο βαθμό που με αυτόν δεν επιχειρείται η ταύτιση της εξήγησης με την δικαιολογία. Η συντεταγμένη πολιτεία αρκετά ενωρίς συμπεριέλαβε στο οπλοστάσιό της διατάξεις που περιλάμβαναν ποινικές κυρώσεις για την φοροδιαφυγή. Από τον αρχικό Ν 1641/1919 μέχρι τον νυν ισχύοντα Ν 2523/1997, μεσολάβησε η ψήφιση και η ισχύς πλήθους φορολογικών νόμων που επίσης περιέλαβαν ποινικές κυρώσεις για τους φοροφυγάδες, ενώ η μη καταβολή των βεβαιωμένων στο δημόσιο χρεών, προβλέφθηκε ως αξιόποινη πράξη σχετικά πρόσφατα με το άρθρο 25 παρ. 1 του

N 1882/1990. Οι πολλές και συχνά αποσπασματικές νομοθετικές παρεμβάσεις (είναι χαρακτηριστικό ότι τον τελευταίο μόλις χρόνο δημοσιεύθηκαν επί του θέματος οι νόμοι 3842/2010, 3888/2010 και 3943/2011), συντέιναν στην δημιουργία ενός θολού και δυσερμήνευτου τοπίου, που δημιουργεί δυσκολίες εξοικείωσης, ακόμη και σε εκείνους που καλούνται να το εφαρμόσουν. Υπό την παρούσα χρονική συγκυρία και την χωρίς προηγούμενο οικονομική δυσπραγία της χώρας, επιβάλλεται εντατικοποίηση της προσπάθειας καταστολής του νοσηρού αυτού φαινομένου, ενόψει μάλιστα του ότι η προσπάθεια αυτή δεν αποτελεί συμμόρφωση σε απλή υπηρεσιακή υποχρέωση, αλλά αδήριτη ανάγκη που υπαγορεύεται από την διαμορφωθείσα κατάσταση, πολύ δε περισσότερο όταν στον πρόσφατο Ν3943/2011 συμπεριλήφθηκαν διατάξεις που επιβάλλουν την κατά προτεραιότητα εκδίκαση των περισσότερων και σοβαρότερων (κακουργηματικής υφής) πράξεων φοροδιαφυγής (βλ. άρθρο 21 παρ. 2 εδάφιο α του Ν 2523/1997, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 παρ.2 εδάφιο θ του Ν 3943/2011).

II) Στα πλαίσια της ασκούμενης από εμάς, δυνάμει της υπ' αριθμ. 506/2011 αποφάσεως του κ. Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, εποπτείας επί των υποθέσεων οικονομικών εγκλημάτων, για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των περί φοροδιαφυγής διατάξεων, κατά την επεξεργασία και τον χειρισμό των σχετικών υποθέσεων, παρέχουμε τις εξής οδηγίες σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ. 4α του Ν. 1756/1988 :

A) Στις Εισαγγελίες Εφετών επιβάλλεται να οριστούν (αν αυτό δεν έχει γίνει μέχρι τώρα) ιδιαίτερες δικάσιμοι του Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων, στις οποίες θα προσδιορίζονται υποθέσεις φορολογικών κακουργημάτων (μαζί με τις μποθέσεις προσωρινά κρατούμενων κατηγορούμενων), ενώ στις Εισαγγελίες Εφετών Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης, οι ιδιαίτερες αυτές δικάσιμοι, δεν μπορεί να είναι λιγότερες των τριών ανά μήνα. Ο ορισμός αυτών προβλέπεται άλλωστε ρητά από την διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 375 του Κ.Π.Δ, όπως αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 20 του Ν 3904/2010. Σ' αυτές επιβάλλεται να προσδιορίζονται οι υποθέσεις των φορολογικών κακουργημάτων για τις οποίες υπάρχει σχετική

πρόβλεψη εκδίκασής τους κατά προτεραιότητα. Εννοείται ότι δεν αρκεί η ποσοτική και μόνο σώρευση τέτοιου είδους υποθέσεων , χωρίς κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα. Για τον λόγο αυτό επιβάλλεται να γίνεται αξιολόγηση της ποιοτικής βαρύτητας και των αποδεικτικών δυσχερειών κάθε μιας, έτσι ώστε στην ίδια δικάσιμο να προσδιορίζονται τόσες υποθέσεις , όσες μετά πιθανότητας που αγγίζει τα όρια της βεβαιότητας, αναμένεται ότι μπορούν να εκδικασθούν . Αυτονόητο είναι ότι εάν οι κατά τα ανωτέρω ιδιαίτερες δικάσιμοι δεν επαρκούν , οι υποθέσεις που απομένουν θα προσδιορίζονται κατά τρόπο σύμμετρο στις υπόλοιπες δικασίμους.

Β) Το ίδιο επιβάλλεται να γίνει και στις Εισαγγελίες Πρωτοδικών της χώρας με τον ορισμό ειδικών δικασίμων στα Μονομελή και Τριμελή Πλημμελειοδικεία, των οποίων η καθ' ύλη αρμοδιότητα για την εκδίκαση υποθέσεων φοροδιαφυγής στηρίζεται στις διατάξεις του άρθρου 21 παρ. 5 του Ν 2523/1997 , όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 παρ. 2 του Ν 3943/2011, σε συνδυασμό με το άρθρο 114 Κ.Π.Δ, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 10 παρ. 4 του Ν 3904/2010 . Τα πιο πάνω δικαστήρια στις ιδιαίτερες αυτές δικασίμους, πρέπει να δικάζουν αποκλειστικά και μόνο υποθέσεις φορολογικών πλημμελημάτων, κατά το πρότυπο των υποθέσεων του Α.Ν 86/1967.

Γ) Στις Εισαγγελίες Εφετών και Πρωτοδικών , επιβάλλεται να οριστούν ιδιαίτερες δικάσιμοι στις οποίες πρέπει να προσδιορίζονται αποκλειστικά και μόνο εφέσεις κατά καταδικαστικών (για πλημμελήματα φοροδιαφυγής) αποφάσεων του Τριμελούς και Μονομελούς Πλημμελειοδικείου αντίστοιχα.

Δ) Οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες είναι δυνατή ή άσκηση ποινικής δίωξης για τα εγκλήματα φοροδιαφυγής του Ν 2523/1997 , καθώς και τα ζητήματα ενάρξεως του χρόνου παραγραφής επί των εγκλημάτων αυτών , ρυθμίζονται λεπτομερώς από τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 10 του άρθρου 21 του ίδιου νόμου , όπως αυτές ισχύουν μετά την τροποποίησή τους με τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 2 εδάφιο θ του Ν 3943/2011 και 2 παρ. 8 του Ν 2954/2001 . Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 10 του άρθρου 21 του Ν 2523/1997, η παραγραφή των αδικημάτων

του νόμου τούτου αρχίζει από την τελεσιδικία της απόφασης επί της προσφυγής που ασκήθηκε ή σε περίπτωση μη άσκησης προσφυγής από την οριστικοποίηση της φορολογικής εγγραφής, λόγω παρόδου της προθεσμίας προς άσκησή της . Για τα εγκλήματα του άρθρου 19 του αυτού ως άνω νόμου, καθώς και για τα εγκλήματα που προβλέπονταν από τις διατάξεις του άρθρου 31 παρ.1 εδάφια ζ και η του Ν 1591/1986 (που δεν έχουν ακόμη παραγραφεί) , ισχύει η διάταξη του εδαφίου β της παραγράφου 10 σύμφωνα με την οποία η παραγραφή αρχίζει από την ημερομηνία θεώρησης του οικείου πορίσματος φορολογικού ελέγχου από τον προϊστάμενο της αρχής που διενήργησε τον έλεγχο αυτό . Επισημαίνεται ότι από την νομολογία γίνεται δεκτό ότι η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 2 του Ν 2954/2001 με την οποία προτέθηκε το εδάφιο β στην παρ. 10 του άρθρου 21 του Ν 2523/1997, είναι ευμενέστερη από την ισχύουσα μέχρι τότε διάταξη του άρθρου 21 παρ. 10 του νόμου τούτου και συνεπώς είναι εφαρμοστέα και επί των πράξεων που τελέσθηκαν πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης του Ν. 2954/2001 , δηλαδή πριν από την 2-11-2001 (βλ. ενδεικτικά Α.Π 1683/2010, Α.Π 1552/2010, Α.Π 1282/2010, Α.Π 1223/2010, Α.Π 841/2010, Α.Π 835/2010, Α.Π 833/2010 Α.Π 610/2010, βλ. όμως και αντίθετες Α.Π 1287/2008, Α.Π 786/2008, 464/2007.).

Ε) Αν και σύμφωνα με την πρόβλεψη του νόμου (άρθρο 21 παρ. 2 Ν 2523/1997), η ποινική δίωξη για τα εγκλήματα φοροδιαφυγής, ασκείται αυτεπάγγελα, εν τούτοις προβλέπεται αποκλειστικός τρόπος ενημέρωσης του οικείου Εισαγγελέα περί της τέλεσης οποιουδήποτε από τα εγκλήματα αυτά (βλ. και Γνωμ. Ν.Σ.Κ 326/2004) , είναι δε αυτός η υποβολή μηνυτήριας αναφοράς από τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ , ή τον προϊστάμενο της υπηρεσίας που διενήργησε τον έλεγχο (σε περίπτωση που αυτός διενεργήθηκε από όργανα του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Σ.Δ.Ο.Ε) ή των Ελεγκτικών Κέντρων του Ν 2343/1995), ή από τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης φορολογικών ελέγχων της Γενικής Γραμματείας Φορολογικών και Τελωνειακών θεμάτων του Υπουργείου Οικονομικών (άρθρο 21 παρ. 2 του Ν 2523/1997). Παρόμοιου περιεχομένου είναι η διάταξη του άρθρου 25 παρ. 1 του Ν 1882/1990 , στην οποία μάλιστα η αναφορά του αρμοδίου προϊσταμένου της

Δ.Ο.Υ ή του Τελωνείου για την δίωξη της πράξης της μη καταβολής βεβαιωμένων χρεών , χαρακτηρίζεται ως «αίτηση». Για την νομική φύση της μηνυτήριας αυτής αναφοράς , έχουν υποστηριχθεί αντίθετες απόψεις . Σύμφωνα με την πρώτη , η αναφορά αυτή δεν έχει τον χαρακτήρα αιτήσεως διώξεως του άρθρου 41 του Κ.Π.Δ και συνεπώς για το νομότυπο της υποβολής της δεν απαιτείται να συνταχθεί έκθεση κατά τα άρθρα 148 και επομ. του Κ.Π.Δ (Α.Π 833/2010, Α.Π 835/2010 , Α.Π 1645/2009), ενώ σύμφωνα με την δεύτερη, φέρει πράγματι τον χαρακτήρα αιτήσεως του άρθρου 41 του Κ.Π.Δ (Α.Π 778/2010) και συνεπώς για τον νομότυπο της υποβολής της απαιτείται η σύνταξη έκθεσης , η έλλειψη τη οποίας καθιστά την ασκηθείσα ποινική δίωξη απαράδεκτη και την απόφαση αναιρετέα για υπέρβαση εξουσίας . Επειδή η σχετική νομολογία επί του θέματος τελεί υπό διαμόρφωση, χρήσιμο θα ήταν, κατά την εκτίμησή μας, οι Εισαγγελείς Πρωτοδικών να συστήσουν στα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 21 παρ. 2 του Ν 2523/1997, να αποφεύγουν την πρακτική της ταχυδρομικής αποστολής των περιών ο λόγος αναφορών , αλλά να τις καταθέτουν όπως επιβάλλουν τα άρθρα 41 και 147 και επομ. του Κ.Π.Δ, προκειμένου να αποφευχθούν ανεπιθύμητες καταστάσεις στο μέλλον .

ΣΤ) Επειδή στο πεδίο της οικονομικής εγκληματικότητας και ιδία στην φορολογική νομοθεσία, δημιουργούνται σοβαρά ερμηνευτικά ζητήματα εξαιτίας των αλληπάλληλων αλλαγών στην νομοθεσία , επιβάλλεται τα ζητήματα αυτά (ιδίως εκείνα του διαχρονικού δικαίου), να διευκρινίζονται ήδη από το στάδιο της προδικασίας με τις κατάλληλες για κάθε περίπτωση ανακριτικές πράξεις. Μετά το πέρας της προδικασίας και εφόσον ο χειριζόμενος την δικογραφία οδηγείται σε παραπεμπτική κρίση, επιβάλλεται να συντάσσει ο ίδιος το σχέδιο κατηγορητηρίου καθ' όλα τα στοιχεία του (πραγματικό και νομικό μέρος) παραθέτοντας και τις διατάξεις που προβλέπουν και τιμωρούν την πράξη, να θέτει δε το σχέδιο εντός της δικογραφίας έτσι ώστε να είναι σε κάθε στιγμή δυνατός ο έλεγχος της συμμόρφωσης στην υποχρέωσή του αυτή. Ειδικότερα επί των εγκλημάτων έκδοσης ή αποδοχής πλαστών ή εικονικών φορολογικών στοιχείων κ.λ.π , προκειμένου το κλητήριο θέσπισμα (που συντάσσεται βάσει του σχεδίου κατηγορητηρίου) να είναι ορισμένο, πρέπει να εξατομικεύονται σ'

αυτό με σαφήνεια τα φερόμενα ως πλαστά , εικονικά ή νοθευμένα φορολογικά στοιχεία ως προς όλα τα χαρακτηριστικά τους, δηλαδή να προσδιορίζονται αυτά ως προς την χρονολογία έκδοσης, τα στοιχεία των συμβαλλόμενων (εκδότη και λήπτη), την συναλλαγή (είδος αγαθών, ποσότητα, μονάδα μέτρησης , την αξία και το είδος υπηρεσιών), προς άρση δε οποιασδήποτε αμφισβήτησης, επιβάλλεται να παρατίθεται και το άρθρο του εξωποινικού νόμου (Κ.Β.Σ) που προβλέπει την έκδοση και τα απαραίτητα για την εγκυρότητά του στοιχεία.

Ζ) Με το άρθρο 3 παρ. 2 εδάφιο ιγ του Ν 3943/2011 προστέθηκε εδάφιο α στην παράγραφο 10 του άρθρου 21 του 2523/1997 , σύμφωνα με το οποίο « στα αδικήματα του παρόντος νόμου , χρόνος τέλεσης είναι το χρονικό διάστημα από την ημέρα κατά την οποία για πρώτη φορά όφειλε να ενεργήσει ο υπαίτιος , μέχρι την συμπλήρωση χρόνου αντίστοιχου με το 1/3 της κατά περίπτωση προβλεπόμενης προθεσμίας παραγραφής». Παρόμοιου περιεχομένου διάταξη περιλαμβάνεται στο άρθρο 3 παρ. 1 εδάφιο α του αυτού ως άνω νόμου 3943/2011, με το οποίο προστέθηκε τελευταίο εδάφιο στο άρθρο 25 παρ. 1 του Ν 1882/1990 που αναφέρεται στην μη καταβολή των βεβαιωμένων στο δημόσιο χρεών. Με τις νέες αυτές διατάξεις ο νομοθέτης προσδιόρισε τον χρόνο τέλεσης των εγκλημάτων του Ν 2523/1997 και του άρθρου 25 του Ν 1882/1990 ως χρονικό πλαίσιο , απομακρυνθείς τόσο από την θεωρία της συμπεριφοράς , όσο και από εκείνη του αποτελέσματος. Κατά της πρώτης από τις πιο πάνω διατάξεις , σύμφωνα με την οποία τα εγκλήματα του Ν 2523/1997 που τελούνται εντός του χρονικού πλαισίου, όπως αυτό προσδιορίζεται από αυτήν, θεωρούνται ως διαρκή και συνεπώς ως αυτόφωρα , προβάλλονται θεωρητικές αντιρρήσεις (βλεπ. σχετικά Γ. Δημήτρηνα εγκλήματα φοροδιαφυγής σελ. 288 και επομ.). Η συμβατότητά της με τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1 και 7 παρ. 1 του Συντάγματος, θα κριθεί στην πράξη από τα δικαστήρια. Μέχρι την παγίωση της σχετικής νομολογίας , η κατ' επιταγή της διάταξης αυτής εφαρμογή της αυτόφωρης διαδικασίας σε περιπτώσεις ακραίας και προκλητικής φοροδιαφυγής , δεν μπορεί εκ προοιμίου να αποκλειστεί , αφού σε διαφορετική περίπτωση δεν θα δοθεί στα δικαστήρια η δυνατότητα να αποφανθούν σχετικά. Σε κάθε πάντως περίπτωση, μετά τις τροποποιήσεις

του Ν. 3943/2011, θεωρούνται ως διαρκή και συνεπώς αυτόφωρα (ενόσω διαρκεί η τέλεσή τους), χωρίς επί του ζητήματος αυτού να μπορούν να υπάρξουν σοβαρές θεωρητικές αντιρρήσεις, αφ' ενός μεν το έγκλημα της διακράτησης του Φ.Π.Α, του Φ.Κ.Ε και των παρακρατούμενων ή επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών, που προβλέπεται από την τελευταία περίπτωση της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του Ν 2523/1997, όπως η παράγραφος αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της με την παρ. 2δ του άρθρου 2 του Ν 3943/2001(βλ. Δημήτριάνα Εγκλήματα φοροδιαφυγής, σελίδες 97 και 299), αφ' ετέρου δε το έγκλημα της μη καταβολής των βεβαιωμένων στο δημόσιο χρεών (άρθρο 25 παρ. 1 του Ν 1882/1990), το οποίο διαρκεί ενόσω ο οφειλέτης παραλείπει να καταβάλλει τις βεβαιωμένες στο δημόσιο ταμείο ληξιπρόθεσμες οφειλές του. Η τελευταία αυτή διαπίστωση δεν αναιρείται από το ότι με την υπ' αριθμ. 2/2011 απόφαση της ποινικής Ολομέλειας του Αρείου Πάγου, κρίθηκε ότι μετά την τροποποίηση της παρ. 7 του άρθρ. 25 με το άρθρ. 34 παρ. 2 του Ν. 3220/2004, ως προς τον προσδιορισμό του χρόνου τέλεσης και την παραγραφή του εγκλήματος που προβλέπεται από την παρ. 1 του ίδιου άρθρου, εφαρμοστέες πλέον είναι οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, καθόσον η απόφαση αυτή ερμήνευσε την διάταξη του άρθρου 25 του Ν. 1882/90, όπως αυτή ίσχυε πριν από την τροποποίησή της με το άρθρο 3 του Ν. 3943/2011, με το οποίο προσδιορίστηκε από το νομοθέτη διαφορετικά ο χρόνος τέλεσης του εγκλήματος της μη καταβολής των βεβαιωμένων στο δημόσιο χρεών, συνακόλουθα δε και η παραγραφή του. Σε ιδιαίτερα προκλητικές περιπτώσεις διακράτησης Φ.Π.Α κ.λ.π και μη καταβολής βεβαιωμένων στο δημόσιο χρεών (από οφειλέτες που προτιμούν να διατηρούν σε υψηλά επίπεδα τις τραπεζικές τους καταθέσεις, παρά να εκπληρώνουν τις προς το δημόσιο υποχρεώσεις τους, εμπαιίζοντας τους συνεπείς φορολογούμενους), στα πλαίσια τόσο της γενικής όσο και της ειδικής πρόληψης, η εφαρμογή της αυτόφωρης διαδικασίας είναι και νόμιμη και επιβεβλημένη. Όσα εκτίθενται στην υπ' αριθμ. 4/20-9-2006 εγκύκλιο παραγγελία μας σχετικά με την εφαρμογή της αυτόφωρης διαδικασίας, καθώς και στην υπ' αριθμ. 1747/1995 Γνωμοδότησή μας (βλ. αυτήν σε Υπεράσπιση 1995 σελίδα 1190) που αναφέρεται στην διαδικασία πρακτικής υλοποίησής της από

τους αρμόδιους προς τούτο Εισαγγελείς Πρωτοδικών , ισχύουν και επί των αυτόφωρων εγκλημάτων φοροδιαφυγής , ιδιαίτερα δε εκείνων της διακράτησης του Φ.Π.Α, Φ.Κ.Ε , παρακρατούμενων ή επιρριπτόμενων φόρων, τελών ή εισφορών και της μη καταβολής των βεβαιωμένων στο δημόσιο χρεών , η τυχόν δε αρνητική κρίση των αρμοδίων Εισαγγελέων Πρωτοδικών ως προς την αναγκαιότητα εφαρμογής της , πρέπει να στηρίζεται σε κριτήρια αντικειμενικά και να αιτιολογείται επαρκώς (βλ. και την υπ' αριθμ.4/20-9-2006 εγκύκλιο παραγγελία μας, στην οποία και σας παραπέμπουμε κατά τα λοιπά). Η εφαρμογή πάντως της διαδικασίας αυτής , δεν ενδείκνυται, κατά την γνώμη μας , όταν, προκειμένου περί του εγκλήματος της παρ. 1 του άρθρου 25 του Ν 1882/1990 , ο υπαίτιος είναι οφειλέτης ποσών που μόλις υπερβαίνουν το ελάχιστο όριο πέραν του οποίου η πράξη καθίσταται αξιόποινη (5.000 ευρώ) . Αντίθετα, η εφαρμογή της αυτόφωρης διαδικασίας είναι απολύτως επιβεβλημένη στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το ύψος του διακρατηθέντος ποσού Φ.Π.Α , Φ.Κ.Ε, κ.λ.π , υπερβαίνει (σε ετήσια βάση) το ποσό των 75.000 ευρώ (άρθρο 18 παρ. 1 (εν τέλει) εδάφιο γ του Ν 2523/1997), πέραν του οποίου η πράξη καθίσταται κακούργημα , ή το ύψος του βεβαιωμένου χρέους που δεν έχει καταβληθεί, υπερβαίνει το ποσό των 150.000 ευρώ (άρθρο 25 παρ.1 εδάφιο δ του Ν 1882/1990, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο και 3 παρ. 1 του 3943/2011). Σημειώνεται ότι η εφαρμογή της διαδικασίας αυτής στις περιπτώσεις της κακούργηματικής φοροδιαφυγής, μεταξύ των άλλων αποτρέπει και την αποτελμάτωση των υποθέσεων στα ανακριτικά γραφεία, ενόψει του ότι ο ανακριτής είναι υποχρεωμένος εντός των προβλεπόμενων από το Σύνταγμα και τον Κ.Π.Δ προθεσμιών , να λάβει την απολογία του υπό συνοδεία πρρσαχθέντος ενώπιόν του κατηγορούμενου, ανακριτική πράξη η οποία στις περισσότερες των περιπτώσεων , είναι η μοναδική που πρέπει να εκτελεστεί , συνήθως δε σηματοδοτεί και το τυπικό πέρας της ανάκρισης ενόψει του ότι οι φάκελοι των μηνυτήριων αναφορών που υποβάλλονται από τα δικαστικά τμήματα των Δ.Ο.Υ ή των αρμοδίων σύμφωνα με το νόμο Ελεγκτικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών , είναι κατά το μάλλον ή ήττον

πλήρεις και εκτός ελάχιστων εξαιρέσεων, δεν χρήζουν συμπλήρωσης με την διενέργεια πολυτελών και χρονοβόρων ανακριτικών πράξεων.

III) Προκειμένου να έχουμε διαρκώς σαφή εικόνα των εργασιών κάθε Εισαγγελίας στον τομέα της δίωξης της φοροδιαφυγής, πέραν των τριμηνιαίων πινάκων που υποβάλλονται σε εκτέλεση της υπ' αριθμ. πρωτ.3712/εγκυκ.5/16-9-2009 εγκυκλίου μας, παραγγέλλουμε όπως το τρίτο δεκαήμερο των μηνών Σεπτεμβρίου, Δεκεμβρίου, Μαρτίου και Ιουνίου εκάστου έτους, αρχής γενομένης από του μηνός Δεκεμβρίου τρέχοντος έτους, υποβάλλονται στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου :

1) **Από τους διευθύνοντες τις Εισαγγελίες Εφετών**, πίνακες οι οποίοι θα συμπεριλαμβάνουν: α) τις υποθέσεις (αριθμητικά) των φορολογικών κακουργημάτων των άρθρων 17, 18 και 19 του Ν 2523/1997, με ειδική αναφορά σε κάθε κατηγορία χωριστά, που υποβλήθηκαν στην Εισαγγελία Εφετών κατά το άρθρο 308^Α του Κ.Π.Δ από τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών της αρμοδιότητάς της κατά το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο. β) τις υποθέσεις (αριθμητικά) των ανωτέρω κατηγοριών που προσδιορίστηκαν, καθώς επίσης και τις δικασίμους (εγγύτερη και απώτερη) στις οποίες προσδιορίστηκαν, τέλος δε τον αριθμό των υποθέσεων που τυχόν παρέμειναν απροσδιόριστες. γ) τον αριθμό των υποθέσεων της ίδιας κατηγορίας που εκδικάστηκαν κατά το προηγούμενο τρίμηνο, τον αριθμό των εκδοθεισών γι' αυτές καταδικαστικών αποφάσεων, καθώς και τον αριθμό των αναβλητικών (για οποιοδήποτε λόγο) τοιούτων (με αναφορά στην εγγύτερη και απώτερη (εξ αναβολής) δικάσιμο).

2) **Από τους διευθύνοντες τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών**, πίνακες που θα περιλαμβάνουν : α) τον συνολικό αριθμό(κατά κατηγορία) των υποθέσεων φοροδιαφυγής των άρθρων 17, 18 και 19 του Ν.2523/1997 και του άρθρου 25 του Ν 1892/1990 που εισήλθαν στην υπηρεσία τους κατά το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο. β) τον αριθμό των υποθέσεων φοροδιαφυγής που παραπέμφθηκαν στην κύρια ανάκριση, καθώς επίσης και τον αριθμό των ανακριτικών δικογραφιών επί των αυτών ως άνω υποθέσεων που περατώθηκαν κατά το ίδιο χρονικό διάστημα. γ) τον αριθμό των υποθέσεων

των ως άνω κατηγοριών που εκκρεμούν στην προδικασία . δ) τον αριθμό των υποθέσεων που παραπέμφθηκαν στο ακροατήριο , καθώς επίσης και τον αριθμό αυτών που προσδιορίστηκαν , με αναφορά στην εγγύτερη και την απώτερη δικάσιμο . ε) αναλυτικά , δηλαδή με τον οικείο Α.Β.Μ και τα ονοματεπώνυμα των κατηγορουμένων , τις υποθέσεις που αναφέρονται στην μη καταβολή των βεβαιωμένων στο δημόσιο χρεών του εδαφίου δ της παραγ.1 του άρθρου 25 του Ν 1882/1990 και της διακράτησης Φ.Π.Α , Φ.Κ.Ε κ.λ.π του άρθρου 18 παρ. 1 (εν τέλει) εδαφίου γ του Ν 2523/1997 , των υποθέσεων δηλαδή που αφορούν στην μεν πρώτη περίπτωση οφειλόμενο χρηματικό ποσό άνω των 150.000 ευρώ, στην δε δεύτερη διακρατηθέν(σε ετήσια βάση) ποσό Φ.Π.Α , Φ.Κ.Ε κ.λ.π μεγαλύτερου των 75.000 ευρώ , με αναφορά (σε ειδική στήλη) εάν για κάθε μια από τις περιπτώσεις αυτές ακολουθήθηκε η διαδικασία του αυτοφώρου ή όχι . στ) τον αριθμό των υποθέσεων φοροδιαφυγής που εκδικάστηκαν κατά το προηγούμενο τρίμηνο , τον αριθμό των εκδοθεισών γι' αυτές καταδικαστικών αποφάσεων καθώς και τον αριθμό των αναβλητικών (για οποιοδήποτε λόγο) τοιούτων, με αναφορά στην εγγύτερη και απώτερη (εξ αναβολής) δικάσιμο.

IV) Η κ. Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Επιθεώρησης Δικαστηρίων – Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου , προς την οποία κοινοποιείται η παρούσα, παρακαλείται , εάν το κρίνει σκόπιμο, να ενημερώσει σχετικά τους κ.κ Επιθεωρητές , ώστε κατά την ενέργεια της Επιθεώρησης να έχουν υπόψη τους τα ανωτέρω .

V) Οι αποδέκτες της παρούσης παρακαλούνται να κοινοποιήσουν αντίγραφα της σε όλους ανεξαιρέτως τους υφισταμένους τους Εισαγγελικούς Λειτουργούς , αλλά και στους προϊσταμένους των Γραμματειών των Εισαγγελιών Εφετών και Πρωτοδικών .

 Ο Αρειός Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου
 Νικόλαος Παντελής

Κοινοποίηση :

1)κ. Υπουργό Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρώπινων

Δικαιωμάτων

2) κ. Υπουργό Οικονομικών , για τις κατά την κρίση του ενέργειες σε σχέση με τις εμπλεκόμενες με το θέμα υπηρεσίες του Υπουργείου Οικονομικών

3) κ. Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Επιθεώρησης των Δικαστηρίων

4) κ. Εισαγγελέα Οικονομικού Εγκλήματος(του άρθρου 17^Α του Ν 2523/1997)

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΓΚ. 1/11 ΓΙΑ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗ

ΔΙΝΟΝΤΑΙ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΕΝΤΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΩΝ ΤΩΝ
ΕΙΣΑΓΓΕΛΩΝ ΠΡΩΤΟΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΦΕΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΩΣΗ ΤΗΣ
ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

Νικόλαος Παντελής
Αντισταγγελέας του Αρείου Πάγου